NTNU **S-sak 76/07**
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

27.11.2007

Arkiv: 2007/xxxx

N O T A T

Til: Styret

Fra: Rektor

Om: Videreføring av Gassteknisk senter

Tilråding:

1. Styret vedtar å videreføre Gassteknisk senter i samarbeid med SINTEF med samme grunnfinansiering som i dag for en ny 5-års periode.
2. Rektor gis fullmakt til å forlenge senterets funksjonstid for nye perioder under forutsetning av at de nødvendige faglige og økonomiske forutsetninger fortsatt foreligger.

---

1 Bakgrunn

Norge har store gassressurser og gassteknologi er derfor av stor strategisk betydning for vårt land. Gjennom SPUNG-programmet i 1987-93 var NTNU-SINTEF tidlig ute med å bygge opp grunnleggende kompetanse i gassteknologi. Denne kompetansen ble videreutviklet i de påfølgende år og allerede i 2003 var våre fagmiljø innen gassteknologi på høyt internasjonalt nivå. Dessverre var denne kompetansen knapt synlig utenfor Gløshaugenmiljøet. Samarbeidsnettverket "Gassteknisk Senter NTNU-SINTEF" ble derfor etablert i 2003 i første rekke for å synliggjøre vår betydelige virksomhet for samarbeidspartnere både nasjonalt og internasjonalt, dernest for å øke og utvikle virksomheten gjennom et målrettet samarbeid.

Gassteknisk senter er en viktig del av NTNUs satsningsområde Energi og petroleum – Ressurser og miljø. Dette satsningsområdet har en organisasjon bestående av:

- Gassteknisk Senter (GTS)
- Senter for energieffektive bygninger
- Senter for elektrisk energi og energisystemer
- Senter for fornybar energi

- Senter for bedre ressursutnyttelse
- Senter for energi og samfunn

Kontakten mellom satsningsområdet og Gassteknisk senter ivaretas ved at leder av satsningsområdet også er medlem av styret for GTS.

GTS er organisert som et virtuelt senter med to ledere (hhv. Fra NTNU og SINTEF) med supportfunksjoner (økonomi, faglige og sekretær) som er forankret i de to organisasjonenes egne administrative systemer. NTNU- lederen har 30 % av sin tid i GTS, mens SINTEFs leder har 70 %. I tillegg er en trainee i 30 % stilling og en sekretær i 60 % stilling tilknyttet senteret.

GTS ledelsen rapporterer og er ansvarlige overfor styret i GTS som består av Sverre Aam (Styreleder, SINTEF), Aage Stori (SINTEF), Arne M. Bredesen (NTNU), May-Britt Hägg (NTNU) og Siv Aasland (StatoilHydro).

Gassteknisk senter (GTS) baseres på en samarbeidsavtale mellom partene NTNU, SINTEF og StatoilHydro. GTS har basisfinansiering fra hhv. NTNU, SINTEF og StatoilHydro (strategisk partner). NTNU bidrar med 1,5 millioner kroner pr år, SINTEF bidrar med tilsvarende beløp og StatoilHydro bidrar med 3,0 millioner kroner pr år. Midlene fra StatoilHydro kommer fra samarbeidsavtalen NTNU og StatoilHydro har inngått om kompetanseutvikling (totalt omfang 10 millioner kr pr år). I tillegg har GTS en finansiering innenfor strategisk kompetanseutvikling fra Forskningsrådet (PhD-pool) på om lag 2,5 millioner kroner pr år.

GTS finansierer ett fulltids professorat (H. Venvik – hydrogen) og en professor II stilling (G. Owren – LNG). I tillegg er tre PhD studenter under utdanning og to post doktorer finansiert med midler fra GTS, ytterligere fem PhD stipendiater har fått tilskudd for gjennomføringen gjennom GTS.

Hva har GTS oppnådd i perioden 2003 til d.d.?

GTS har som ambisjon å være et tverrfaglig og virtuelt senter med hovedvekt på følgende oppgaver:

- Internasjonale kurs og konferanser
- Større initiativer overfor Forskningsrådet og EU
- Markedsportal for omverdenen innenfor gassteknologi
- Strategisk ”talerør”
- Legge til rette for fremragende forskning og utdannelse innen feltet
- Koordinering nasjonalt og internasjonalt innen feltet

Sett i lys av ambisjonene og den relativt beskjedne basisfinansieringen må man med rette kunne si at GTS er en suksess. GTS har i denne perioden arrangert flere internasjonale konferanser, tatt initiativ til flere programmer i Forskningsrådet (eks GASSMAKS), vært aktive innenfor EUs

teknologiplattform ”Zero Emission Power”og spilt en aktiv rolle ved å koble miljøene tettere sammen til felles initiativer overfor EU og Forskningsrådet. GTS var også en av tre initiativtakere for SFI søknaden innen Integrerte operasjoner som fikk tilslag med en ramme på 10 MNOK/år fra Forskningsrådet.

Et anslag for utløste prosjektmidler i perioden 2003 til d.d. er gjennomført og dette tilsier at 4,4 kroner er utløst pr krone tilført i senteret. I dette anslaget ligger det at GTS har utløst midler for mer enn 120 MNOK over 5 år.

Status for avtalen:

Samarbeidsavtalen mellom SINTEF og NTNU vedrørende opprettelse og drift av GTS ble inngått 27. januar 2004. Avtalen er ikke tidsbegrenset, men forutsetter en evaluering og uttrykker partenes intensjon og gode vilje til å videreføre GTS i nye 5 års perioder. En slik evaluering er nå gjennomført med alle parter i GTS.

GTS-avtalens første periode går ut ved årsskiftet 2007/2008.

2 Videreføring

Finansiell struktur:

NTNU og SINTEF ønsker i lys av evalueringen å foreslå at GTS videreføres med samme grunnfinasiering som i dag og at senteret har klare mål om å bringe flere partnere inn i senteret. Som i EU-prosjekter foreslår vi at det opprettes differensierte satser for å bli tatt opp som partner og vårt konkrete forslag er:

- Strategisk partner: 3 MNOK/år i fem år
- Partner
  - Kraft- og energiselskap 500 kkr/år i fem år
  - Store leverandørselskap/engineering 500 kkr/år i fem år
  - SMB bedrifter 150 kkr/år i fem år
  - Andre forskningsaktører Etter avtale
- Sponsorer
  - Alle typer selskaper 100 kkr/år

Felles for alle partnerskapsmodeller, unntatt strategisk partner, er at senteret ikke opererer med øremerkede midler og at disponering av midler avgjøres i styremøter.

Faglig profil og organisering:

NTNU og SINTEF foreslår at GTS opprettholder sin faglige profil som er Gassteknisk forskning og utvikling. Senteret vil dekke og være aktive innen:

- naturgasskjeden
- CO_2–kjeden
- hydrogenkjeden

Senteret ønsker å videreføre følgende sentergrupper:

- naturgass- og hydrogenkjeden
- CO_2–kjeden

Årsaken til at det foreslås to sentergrupper er at aktiviteten innen naturgass og hydrogen er mindre enn aktiviteten innen CO_2. Videre gir to grupper lavere administrasjonskostnader enn tre enkeltgrupper.

Sentergruppene skal bestå av en leder og nominerte ressurspersoner fra NTNU og SINTEF, samt eksterne, strategiske partnere. Lederne vil få dekket tid til å fylle denne funksjonen gjennom GTS' budsjett. Hensikten med disse faggruppene er å:

- Fremme tverrfaglighet
- Koordinere innsatsen innen området
- Øke synlighet
- Ta initiativ til strategiske grep og foreslå disse overfor ledelsen

Sammenlignet med dagens situasjon hvor GTS lederne til sammen bekler en 100 % stilling (70 % SINTEF og 30 % NTNU) vil denne andelen avta i den nye modellen da en del av lederinnsatsen flyttes ut i sentergruppene.

Lederne av GTS vil ha ansvaret for å koordinere initiativer på tvers av sentergruppene og rapportere til styret. Det vil være en forutsetning at lederne av GTS sitter i en eller flere av sentergruppene.

Samarbeidsavtalen mellom NTNU og SINTEF er ikke tidsbegrenset, men forutsetter en evaluering og uttrykker partenes intensjon og gode vilje til å videreføre GTS i nye 5-års perioder. Vi ser derfor på dette som en langvarig virksomhet og ønsker derfor å be Styret om å gi Rektor fullmakt til å forlenge senterets funksjonstid for nye perioder under forutsetning av at de nødvendige faglige og økonomiske forutsetninger fortsatt foreligger.